

ligviis forsaavidt den ærede Formand ikke har erklæret det for urørligt. Jeg kan ikke undlade at komme tilbage dertil, fordi det var en Paaberaabelse af Facta, som fra andre Sider bleve modtagne som urigtige, og, naaget man kan være af forskjellig Mening med Hensyn til Betragtningen af de foreliggende Sager, idet den Ene kan mene, at den Andens Mening ikke er saa ganske rigtig, og omvendt, saa mener jeg dog, at, naar man paaberaaber sig Facta, og disse blive erklærede for urigtige, kan man ikke godt finde sig i at tie dertil, især naar man hos sig selv er overbevist om, at de ere rigtige.

Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de Valgkreds (Rosenørn) benægtede saaledes Rigtigheden af 2 Facta, som jeg havde nævnet, hvoraf det ene var, at Regjeringen i 1848 lovede for den først sammentrædende Rigsdag at ville fremkomme med de forskjellige Landbo-love, som jeg nævne. Den ærede Rigsdagsmand sagde nemlig, at blandt de Love, som Regjeringen dengang lovede at fremkomme med paa den først sammentrædende Rigsdag, var Fæsteloven ikke indbefattet. Jeg skal i den Henseende blot tillade mig at henvise til Tidenden for Forhandlingerne paa Rigsforsamlingen, 1te Bind Pag. 367 og 368, hvor det paagældende Udsagn paa Regjeringens Begne findes, og bede de ærede Rigsdagsmænd, som ville dømme om, hvem der har refereret Facta rigtigt, have den Godhed at eftersee der. Den ærede Rigsdagsmand sagde dernæst, at de Love, jeg havde nævnet, vare af den daværende Indenrigsminister fremskillede i 2 Classer, idet han bemærkede, at den ene af disse 2 Classer indeholdt Love, om hvilke det ikke var Lovet, at de skulde forelægges paa den først sammentrædende Rigsdag. Jeg skal indrømme, at han har Ret i, at Ministeriet dengang inddeelte disse Love i 2 Classer; men det var ikke en saadan Inddeling, som den ærede Rigsdagsmand nævne. Af de 2 Classer, hvori det inddeelte Lovene, vil, naar man seer efter, navnlig den første findes at indeholde de Lovudkast, som allerede vare færdige eller omtrentlig forberedte til Forelæggelse, og den anden Klasse de Love, som endnu ikke vare forberedte, men hvortil Regjeringen

lovede at ville udarbejde Udcast, inden den næste sammentrædende Rigsdag kom sammen. Disse vare de 2 Classer; men om begge gjælder det, at Lovene skulde forelægges paa den først sammentrædende Rigsdag. Herom overbevises man ogsaa ved at følge Indenrigsministeren videre i det Svar, han dengang gav; thi, efterat have nævnet disse forskjellige Sager, sagde han: Hvad der imod Jagtloven angaaer, da veed jeg ikke, om det bliver muligt at udarbejde et saadant Lovudkast saa hurtigt, at det kan forelægges paa den først sammentrædende Rigsdag. Som hverligere Bestyrkelse for Rigtigheden af mit Anførte skal jeg endvidere tillade mig at fremhæve, at den ærede Minister endnu igaar i sit Svar paa mit Anførte indrømmede, at det med de af mig paaberaabte historiske Facta forholdt sig historisk rigtigt, og det, skulde jeg troe, er den bedste Bekræftelse.

Det andet af mig paaberaabte Factum, hvis Rigtighed den ærede Rigsdagsmand fra Viborg 4de Valgkreds (Rosenørn) benægtede, var, at da han i en af Rigsdagens Sessjoner anførte, hvormeget Fæstegods der var solgt, og hvormeget Fæstegaardshartkornet var formindsket, oplyste jeg, at han derunder ogsaa medregne det Hartkorn, der var lagt ind under Hovedgaarde eller udstykket til Leiehuse. Da den ærede Rigsdagsmand senere fik Ordet, yttrede han, at han vel ikke havde seet efter idag, men han troede, at han allerede strax dengang havde sagt dette; men naar man vil eftersee, hvor hans Udtalelser findes i Folkethingstidenden for 2den Sessjon, Spalte 6419, vil man finde, at der ikke er talt et eneste Ord om, at noget af dette Hartkorn skulde være forsvunden fra Fæstegodset, fordi det var indlagt under Hovedgaarde eller gaaet over til Leiehuse.

Naar den ærede Indenrigsminister, idet han iøvrigt indrømmede Rigtigheden af mine Forklaringer igaar, yttrede, at han kunde ønske, at jeg ikke havde brugt Ordet „Løste“, men havde sagt, at det var Ministeriets Program, saa skal jeg dertil bemærke, at Ordet „Program“ er et fremmed Ord, og at jeg ikke gjerne bruger et saadant, naar jeg i Talens Lob kan finde et dansk Ord, der udtryk-